

מאת ליטל דוברוביץקי

איש אינו יודע מתי יגיע יומו. לפיכך חשוב לערוך צוואה על המוריש אינו מתקיים. "ממון" גיבש מדריך לזכויות מורשים ויורשים באמצעות עו"ד אלינה פינקלשטיין להב ושרלי שי, שותפות מייסדות במשרד עו"ד "שילהב" המתמחה בדיני משפחה, ירושה וגישה.

מתי ולמי חשוב לערוך צוואה, ובאיזה גיל?

מומלץ לערוך צוואה בגיל צעיר ולהתאימה לנסיבות המשתנות. עו"ד פינקלשטיין-להב: "חשוב לערוך צוואה לכל אדם בגיה, לכל אדם שיש לו ילדים ורוצה להבטיח את עתידם, ובעיקר לאנשים שמצבם הפורמלי אינו תואם למצבם בפועל – למשל נשואים פורמליים הנמצאים בהליכי גירושין שטרם הוסדרו", מאחר שחוק הירושה מגדיר את הירושים כל עוד אין צוואה שקובעת אחרת. החוק מגדיר את בן הזוג כאחד היורשים. המשמעות: אם אחד מבני הזוג נפטר לאחר הפרדה אך לפני שהושלמו הגירושים – בן הזוג השני יירש אותו. לכן, אם התקבלה החלטה סופית על פרידה, כדאי לכל אחד מבני הזוג לכתוב צוואה שתאפשר לו להוריש את רכושו למי שירצה.

אף שבית המשפט לענייני משפחה בחיפה קבע שבמצב של פרידה מהותית וממושכת אין הצדדים יכולים עוד להיחשב בני זוג לצורך חוק הירושה, מוטב למנוע את הצורך בניהול הליכים משפטיים ולהסדיר את העניין מבעוד מועד.

אילו סוגי צוואות קיימים? אפשר לערוך צוואה ללא עו"ד?

החוק מגדיר ארבעה סוגי צוואות: צוואה בכתב יד, צוואה בפני עדים, צוואה בפני רשות וצוואה בעל-פה. אפשר לערוך צוואה בלי עו"ד, אבל לא רצוי. מומלץ לפנות לעו"ד המתמחה בדיני ירושה מאחר שהחוק קובע דרישות נוקשות שבהן צוואה צריכה לעמוד. אגב, אין תאריך תפוגה לצוואה. היא תקפה כל עוד לא בוטלה או נעשתה צוואה אחרת במקומה.

אבא שלי כתב פתק, ובו חילק את הרכוש בין ילדיו. זו צוואה תקפה? גם פתק שנערך בכתב יד של המוריש יכול להיחשב צוואה אם הוא

איור: גיא מורד

אני מצווה בזאת

האם חיוני לערוך צוואה? האם אפשר לעשות זאת בלי מעורבות של עורך דין? האם מותר לתעד את עריכת הצוואה בווידיאו? • מדריך

הצוואה לאחר פטירתו. אם התגלתה הצוואה אחרי מות האב, יש לבדוק אם מתקיימות עילות לביטולה – לרבות כשירותו, ולדבר בהחלט יכור לה להיות השפעה במחלוקת לעניין עריכת הצוואה. אם הצוואה מוגשת

אמי. לדעת, בזמן כתיבת הצוואה הוא כבר לא היה צלול. מה לעשות? הוא האב עדיין כחיים אפשר לבחון את כשירותו, ולדבר בהחלט יכור לה להיות השפעה במחלוקת לעניין עריכת הצוואה. אם הצוואה מוגשת

עומד בתנאים שמגדיר החוק: הצוואה כולה תיכתב ביד המצווה, תישא תאריך כתוב בידו ותיחתם בידו. יש לי רק דירה עם משכנתה וחי שבון בנק. יש טעם לעשות צוואה? עו"ד שי: "יש טעם לערוך צוואה גם כשהרכוש הקיים מצומצם, ואף כשאין רכוש בעת עריכת הצוואה אבל קיים צפי לקבלת נכסים עתידיים, ואף רכישת מוניטין וקניין רוחני וכו'. גם במקרים שבהם היקף הרכוש קטן מוטב שלא להשאיר את הדברים ליד המקרה ולערוך צוואה שתבטיח את זכויות קרוביניו". אבי הקשיש כתב צוואה והוריש את כל רכושו לבת זוגו (שאינה

עו"ד פינקלשטיין-להב: "חשוב לערוך צוואה לכל אדם עם ילדים, ובעיקר למי שמצבו הפורמלי לא תואם למצבו בפועל, למשל מי שנמצא בהליכי גירושין שטרם הוסדרו"

לרשם לענייני ירושה, יש להגיש התנגדות, והעניין יועבר לבחינה של בית המשפט לענייני משפחה.

מה על קשישים שהיים עם בת זוג/בן זוג בפרק ב' לעשות כדי להבטיח שרכושם יועבר לילדיהם ולא לבן/בת הזוג, אף שהם חיים תחת קורת גג אחת?

עו"ד פינקלשטיין-להב מסבירה כי כדי להבטיח את העברת הרכוש לילדי ההורה שחי עם בן זוג שאינו ההורה של הילדים (כזוג נשוי או כדו-ערים בצעירות) יש לנקוט שני צעדים במקביל: האחד, לערוך הסכם ממון מקיף וברור, המסדיר את מערכת היחסים הרכושית בין בני הזוג הן במהלך הקשר והן בפקיעתו. מומלץ להכין את ההסכם באמצעות עו"ד המתמחה בתחום דיני המשפחה, ולפעול לאישורו בבית המשפט לענייני משפחה. השני – לערוך צוואה מפורטת המבטיחה מי הם היורשים ומה היקף הרכוש שיירש כל אחד מהם. אופן ניסוח הצוואה חשוב ביותר, ולכן מומלץ לערוך אותה באמצעות עו"ד המתמחה בדיני ירושה.

זה מהלך כפול: בשלב האחד מסדירים באמצעות הסכם הממון את חלוקת הרכוש בין בני הזוג, ובשלב השני עורכים צוואה לאחר שמוודאים מה הרכוש השייך לכל אחד מהצדדים. ביצוע שני הצעדים יקטין את הסיכון שתוגש התנגדות לצוואה. אפשר לנקוט צעדים נוספים כדי למנוע טענות אפשריות נגד תקפות הצוואה. בין היתר, עריכת בדיקה פסיכוגריאטרית למצווה סמוך למועד עריכת הצוואה, תיעוד מעמד החתימה על הצוואה בווידיאו וכו'.

איך נבטיח שצוואה לא תלך לאיבוד/תושמד? יש להכין כמה עותקים ולהפקיד עותק במשרדו של עו"ד שעורך אותה ובידיהם של קרובי משפחה או חברים. אפשר להפקיד עותק ברשם לענייני ירושה.

כדאי לתעד עריכת צוואה באמצעות צילום וידיאו? אף שאין חובה לערוך צוואה תקפה בצילום וידיאו, לצילום מעמד החתימה תוך הקראתו של המצווה את צוואתו יש ערך ראיתי. הוא יכול להיות הוכחה נוספת לכשירות המצווה ולכך שהיא נערכת מרצונו החופשי. lital-do@yedioth.co.il

מחוץ לפרוטוקול | מי ערך כנס בנושא בורות בינלאומית ומי חנך משרד חדש

עו"ד שפיר שילנסקי

ולטיגציה, מונה ליו"ר ועדת התקנון באיגוד הכדורסל.

מתכנסים: מחר ייפתח בת"א הכנס השנתי של פורום עו"ד הבינלאומי המתמחים בתיירות (IFTA). בכנס, הנערך בחסות משרד יהודה רוח ושות', תרצה עו"ד כרמית בראון, ראש מחלקת מלונאות ותיירות במשרד שר התיירות, יריב לוי, צפוי לבוא ליטל דוברוביץקי

מתחדשים: לחנוכה המשרד החדש שהייתה כחודש שעבר במשרד "בסרגליק שחיבר ושות'" במגדל התאומים 2 ברמת גן באו עו"ד אפי נווה, יו"ר לשכת עורכי הדין, ד"ר יגון היימן, יו"ר ועד מחוז תל-אביב, עו"ד אבי חימי, יו"ר מחוז מרכז של הלשכה, עו"ד אילן כץ ועוד.

ממנים: עו"ד ברוך כצמן, המתמחה במשפט מסחרי

מצטרפים: משרד עורכי הדין רב שילנסקי ושות', בראשות עו"ד שפיר שילנסקי, צירף את עורך דין אייל בר למחלקת הליטיגציה, את עו"ד שרי אברהם למחלקת חדלות הפירעון ואת עו"ד עינב חזן ועו"ד דין פז למחלקת הגבייה המשפטית וההוצאה לפועל. עו"ד גליה קליינמן תצטרף כשותפה למחלקת דיני עבודה במשרד הרצוג פוקס נאמן.

מרצים: משרד עו"ד המבורגר עברון ערך כנס בנושא בורות בינלאומית, ובמרכזו הרצאה שהעביר ברוך בייגל, מנהל מחלקת בורות בינלאומית במשרד עורכי דין אסרסון ושות'.

משתפים: משרד עו"ד ברנע ושות' החל בשיתוף פעולה עם הקליניקה להנגשת המשפט לסטארט-אפים בכינתחומי הרצליה.